

גיליון מ"ב

חודש תמוז

תשפ"א

תפילה באהבה – הלימוד השבועי

וטהר ליבי שאזכה להתפלל

רבני בתי ספר צוותי חינוך תלמידים והורים יקרים,
יהי רצון שיתקבלו תפילותינו ברצון לפני שוכן מרומים!

הרב ישראל אריאל

יום א – י"ז תמוז

ובטל התמיד – "והשב את העבודה"

חכמינו ז"ל אמרו שהתפילות שאנחנו מתפללים: שחרית, מנחה וערבית, הם כנגד הקורבנות. שחרית כנגד קורבן התמיד, מנחה כנגד קורבן של בין הערביים, תפילת ערבית כנגד האיברים שהקריבו אותם על גבי המזבח. צריך לדעת שקורבן התמיד זה הקורבן שבזכותו קיים עם ישראל. כתוב שהקורבן של שחרית היה מכפר על העוונות של היום, קורבן אחרי הצהריים מכפר על העוונות שעם ישראל עבר עד הצהריים. הקורבנות הם היו כפרה לעם ישראל. חכמינו ז"ל מספרים שפעם אחת היה מצור על ירושלים והקורבנות חדלו. מה עשו אנשי ירושלים? סיכמו עם האויבים שיורידו להם ארגז מלא מטבעות של זהב, וייתנו להם בשביל זה שני כבשים. אז היו מורידים להם את הזהב מהחומה, האויבים לקחו את הזהב, ובמקום זה שמו שני כבשים. אמר להם שם אחד מהיועצים של האויבים: 'תדעו לכם, כל זמן שמקריבים קורבנות בבית המקדש, הם ימשיכו להחזיק מעמד. תפסיקו לתת להם!'. ובאמת חדלו לתת וירושלים נפלה. זה מלמד אותנו מה כוחם של הקורבנות. בשבעה עשר בתמוז כתוב שבטל קורבן התמיד, כתוצאה מזה בסוף הגיע תשעה באב, ירושלים חרבה. בהיעדר קורבנות - ירושלים, לצערנו, נופלת בידי האויב. אנחנו בגלות ארוכה מאז, מאז החורבן זה אלפיים שנה. לכן מה אנחנו מצווים? לחזור אל הקורבנות, לחזור אל עבודת הקודש שבמקדש. רואים את הכהנים בעבודתם, רואים את הלויים בשירים ובזמרים. גם עם ישראל היה מגיע לבית המקדש, ללוות את הקרבת הקורבנות, כיוון שכולנו שותפים בהקרבת הקורבן. שנזכה לחזור אל הימים הגדולים של העלייה לרגל, והשמחה במקדש, קורבן פסח, ושירה והלל, וכך יחזור עם ישראל לגדולתו. ובית המקדש שנבנה אותו במהרה בימינו, אמן ואמן.

הרב עמרם אלבה

יום ב – י"ח תמוז

לעשות מהתורה תפילות

היום נלמד דברים של רבי נחמן מברסלב. לפני מאתיים ועשר שנים הוא כבר נפטר, אבל הדברים שלו כל כך חזקים וחשובים. רבי נחמן כל כך כל כך חיבר אותנו לתפילה, הוא תמיד אמר לתלמידים שלו לצאת ולהתפלל על כל דבר, לצאת לשדות ולהתפלל, להתפלל בלב פנימה, להתפלל על כל דבר שחסר לך. תמיד תחשוב מה חסר לך, ותתפלל על זה. אחד הדברים שאמר רבי נחמן זה 'לעשות מהתורות תפילות'. הוא אמר: 'כשאדם לומד תורה שיעשה מזה תפילה'. אבל הוא הסביר, איך לעשות מזה תפילה? תחשוב מה חסר לך. כי השיטה של רבי נחמן הייתה תמיד: 'תחשוב מה חסר לך'. הוא אמר כשאתה לומד תורה, תחבר את זה לעולם שלך. רגע, למדתי על אברהם אבינו, אבל אני כמו אברהם אבינו? אני כל כך קטן לעומת אברהם אבינו, אז מה אני לומד על הענק הזה, אברהם אבינו? תעשה מהתורות תפילות, תשאף, תתפלל, תגיד 'יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו...' שאני אזכה ללמוד קצת מאברהם אבינו. שאני אזכה לעשות קצת הכנסת אורחים כמו אברהם אבינו, לשאוף, להבין כמה אנחנו חסרים. כשאנחנו לומדים על מצוות של התורה ואנחנו לא תמיד מצליחים, אז אנחנו צריכים להתפלל על זה. מכל דבר שאנחנו לומדים אנחנו צריכים לחשוב: 'רגע, הרי אנחנו עוד לא שם, אנחנו רק שואפים', אז נתפלל על זה מכל הלב. ילדים יקרים, יש אצלי בבית הספר מורה שלימדה אותי דבר מאוד מאוד חשוב. היא לימדה אותי ש'לעשות מהתורות תפילות' זה דבר שהוא לא רק קשור לתפילה, הוא קשור ללימוד התורה. בכל סיום פרשה היא נותנת לתלמידות שלה משימה, לראות מה למדנו ולראות: רגע, אז איפה אנחנו ביחס לזה? בוא נתפלל על זה. וכל בת בוחרת משהו אחר להתפלל עליו, וכך הן יוצרות תפילות משותפות על לימוד התורה שהן למדו. אני רוצה לבקש מכל ילדי ישראל, בואו ונלמד מרבי נחמן, גם אנחנו, סיימנו פרשה, סיימנו את החומש, סיימנו ספר, סיימנו פרק במשנה, רגע, מה זה אומר לנו? איפה אנחנו ביחס לזה? הרי אנחנו עוד לא שם, התורה תמיד לוקחת אותנו גבוה. אז בואו נתפלל על זה.

יום ג - י"ט תמוז

עמיקם והילדים

עמיקם והילדים, 'אשרי יושבי ביתך' במנגינת 'אנעים זמירות'

אשרי יושבי ביתך עוד יהללך סלה.

יום ג - י"ט תמוז

המורה אביבה אריאל

שירת הים

בפסוקי דזמרה אנחנו זוכים להגיד יום יום את שירת הים. בואו ננסה להבין אותה. בפרשת בשלח מסופר לנו על הנס המופלא של קריעת ים סוף. על ישועות ה' ויראת ה' הגדולה של בני ישראל. האמונה שהתמלאו בה, גם בה' וגם במשה עבדו. כעת משה ובני ישראל שרים שירה לה', שירה של תודה לה' על נפלאותיו. כך נראית השירה בתורה, יש לה מבנה מיוחד. בשירה יש הרבה מילים בשפה גבוהה, יש תיאורים ציוריים יש גם דימויים רבים. מה בני ישראל שרים בשירת הים? אנחנו נראה שהם משבחים, מהללים ומודים לה', ומתארים את נס קריעת ים סוף. הם גם מספרים עד כמה כל הגוים מסביב יפחדו כשישמעו על הנס, ולבסוף מתפללים על העתיד, שה' יביא אותם לארץ ולמקדש. כשיודעים למה אנחנו מצפים בשירה, גם כשהמילים קשות, אפשר להבין באופן כללי על מה מדברים. וכעת נלמד מספר פסוקים מתוך השירה. בשירה מספרים שאנחנו שרים ומהללים את ה', אם תראו בפסוקים כאן: 'אשירה', 'אנהו' מלשון נוי, אקשט את שמו של ה', 'ארממנהו' - ארומם ואגדל את שמו על ידי כל מה שנספר על ה' בשירה. ישנם פסוקים המתארים את נס קריעת ים סוף. "מַרְכַּבְתָּ פָּרְעָה וַחֲיִלֹּ יָרָה בָּיָם", השליך לים, "וּמַכַּחַר שְׁלִשִּׁין", החיילים המובחרים של פרעה, "טָבְעוּ בַיָּם-סוּף". כאן יש דימוי. דימוי, הכוונה היא שאנחנו מתארים דבר, ואומרים שהוא דומה למשהו מוכר אחר. דימוי - מלשון דומה, כמו. אז בואו נראה: "תְּהַמֵּת יִכְסִּימוּ", תְּהַמֵּת - זה מים, יִכְסִּימוּ - כיסו אותם, את המצרים, והמצרים יִרְדּוּ בַּמַּצּוֹלֹת כְּמוֹ אֶבֶן", המצרים ירדו לעומק הים כמו אבן, כמו אבן שנזרקת למים ומגיעה לקרקעית הים, כך המצרים טבעו. בפסוק הבא יש דימויים נוספים, הפעם של המים העומדים מימינם ומשמאלם של עם ישראל. למה דומים המים העומדים? "נַעֲרָמוּ מִיָּם, נָצְבוּ כְמוֹ נֶדָּן נְזִלִים, קָפְאוּ תְּהַמֵּת בְּלֵב יָם". נַעֲרָמוּ מִיָּם - המים נערמו בערימות, נָצְבוּ כְמוֹ נֶדָּן נְזִלִים - המים הנוזלים ניצבו כמו נד שפירושו חומה. דמיינו חומות מים משני הצדדים. "תְּהַמֵּת" - זה מים, קפאו בלב ים - המים נעמדו כמו שני גושים מוצקים שלא נשפכים. אָמַר אֱלֹהִים - האויב, המצרים, אמרו: "אֶרְדֹּף, אֲשִׁיג, אַחֲלַק שְׁלָל" - אנחנו נרדוף אחרי בני ישראל, נשיג אותם, נחלק את השלל שניקח מהם, ובסוף "תִּוְרִישְׁמוּ יָדֵינוּ" - נוריש את בני ישראל, נהרוג אותם. אחרי כל התוכניות הגדולות שלהם, אתה ה' "נִשְׁפָּת בְּרוּחְךָ", ומה קרה? "כִּסְמוּ יָם" - הים כיסה אותם, ושוב יש דימוי שמזכיר את הדימוי של האבן. "צָלְלוּ כְּעוֹפֶרֶת בְּמִים אֲדִירִים" - כמו שהעופרת, שהיא מתכת כבדה מאוד, היא צוללת ושוקעת בקרקעית הים, כך המצרים האדירים שכל כך איימו על עם ישראל, טובעים לקרקעית הים. כעת נלמד פסוקים, שמספרים על כמה העמים שישמעו ממרחקים על נס קריעת ים סוף, ירגישו פחד עצום. "שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן" - יאבדו את השלווה שלהם. חֵיל אֲחֵז - פחד אחז את "יִשְׁבִּי פִלְשֵׁת. אֲזַנְּהָלוּ אֱלֹפִי אֲדָם, אֵילִי מוֹאֵב יֶאֱחֲזֶמוּ רָעַד". גם אילי מואב, המנהיגים של מואב, רועדים מפחד. "נִמְגּוּ כָּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן" - נמגו זה נמסו, נמסו מפחד יושבי כנען. לקראת סוף השירה עם ישראל מבטא את הציפייה לעתיד, מתפללים לה': "תִּבְאֵמוּ וְתִטְעֵמוּ" - תביא אותנו, ותיטע אותנו בהר נחלתך. "מִכּוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלָּתְךָ ה'" - מכן לשבתך, מקום שבו תשרה השכינה, מִקְדָּשְׁךָ ה' פִּזְנוֹנוּ יָדֶיךָ, ושייבנה בית המקדש. ובפסוק הזה: "ה' יִמְלֶךְ לְעֹלָם וָעֶד" - עם ישראל מבטא את זה שה' הוא שמוֹלֵךְ על כל העולם, והוא זה שימלוך לתמיד, לנצח. למדנו היום חלק מפסוקי השירה. מי מכם שירצה לנסות ללמוד פסוקים נוספים, תבוא עליו הברכה.

הרב אמיתי שפיגל

יום ד – כ' תמוז

תפילה מעומק הלב

אני רוצה לדבר איתכם על תפילה מיוחדת ומדהימה, חוץ מהתפילה שאתם רגילים להכיר. התפילה שאתם רגילים אליה, זו תפילה שאתם מכירים כבר מגיל ארבע, שלוש פעמים ביום: "שְׁחֲרִית", "מְנַחָה" ו"עֶרְבִית", מתפללים מהסידור את המילים שאנחנו מכירים ואת מה שאנחנו זוכרים עוד כשהיינו קטנים. התפילה הזאת היא קצת שונה. התפילה שאני רוצה לדבר איתכם עליה זאת תפילה אישית שבאה מכל אחד באופן שמייוחד דווקא בשבילו. התפילה הזאת, שאתם מכירים, זאת תפילה שתיקנו אנשי הכנסת הגדולה לפני אלפיים שנה, מהסיבה שעם ישראל יצא לגלות, ואנשי הכנסת הגדולה חששו שאם אנשים ייצאו לגלות, לא יידעו איך לפתוח את הפה ואיך לדבר לה', ולכן תיקנו תפילה שהיא נוסח אחיד וקבוע. אבל התפילה שאני עכשיו אספר לכם עליה, זאת התפילה המקורית שהייתה לפני אנשי כנסת הגדולה. את התפילה הזאת התפלל האדם הראשון, את התפילה הזאת התפלל אברהם אבינו, יצחק ויעקב, משה, דוד המלך, כל הצדיקים שהיו חיים לפני אלפיים שנה, התפללו את התפילה הזאת. איך התפללו אותה? פשוט פתחו את הלב, ופתחו את הפה, ודיברו לקדוש ברוך הוא: "בורא עולם, תודה רבה לך על כל מה שאתה מביא לנו. תודה על השפע, תודה רבה על כל מה שאתה משפיע עלינו. יש לנו בקשה, יש לי בקשה אישית: "בבקשה תעזור לי עם המשפחה, תעזור לנו עם אוכל, תעזור לנו עם הגשמים, לא ירדו גשמים, בבקשה ריבונו של עולם". וככה היו יוצאים לשדה האנשים הצדיקים האלה, וכל עם ישראל, לא רק הצדיקים, ומדברים עם הקדוש ברוך הוא בשפה שלהם, במילים שלהם, שהם רגילים. ואז, לפני אלפיים שנה, אנשי הכנסת הגדולה תיקנו את התפילה שאנחנו מכירים: "שְׁחֲרִית", "מְנַחָה" ו"עֶרְבִית". אבל זה לא אומר שאנחנו צריכים להסתפק בתפילה הזאת של "שְׁחֲרִית", "מְנַחָה" ו"עֶרְבִית". הקדוש ברוך הוא מצפה מאיתנו, ונותן לנו את האפשרות לדבר אליו בשפה שלנו. כן! אתה ואת יכולים לדבר אל הקדוש ברוך הוא. כך עשה גם דוד המלך, כל ספר התהילים זה בעצם תפילה שדוד המלך המציא מהלב שלו: "הוֹדוּ לַה' כִּי-טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֶסֶד", והבקשות שהוא ביקש. ומה עשה דוד המלך? שם עליו את השמיכה כל לילה ודיבר עם הקדוש ברוך הוא "אֲשַׁחֲהֶכָּל לַיְלָה מִטָּתִי". כך עשה דוד המלך, וכך גם כל אחד ואחת מאיתנו יכולים לעשות. התפילה הזאת נקראת "הַתְּבוֹדָדוּת" על ידי רבי נחמן מברסלב. זה לא אומר שאנחנו צריכים ללכת לאיזה יער רחוק, או למקום מבודד, ולהתחיל לדבר שם לקדוש ברוך הוא. גם כשאנחנו נמצאים בין אנשים, אפשר ללכת לאיזה מקום ולפתוח את הלב ולהגיד: "ריבונו של עולם, תעזור לי בבקשה!" או "תעזור לעם ישראל, כבר נמאס לנו מהקורונה, נמאס לנו מזה שיש אנשים חולים. אנחנו רוצים ישועה, אנחנו רוצים עזרה, תעזור לנו ריבונו של עולם". להודות לקדוש ברוך הוא, לשתף את הקדוש ברוך הוא, הכל בשפה שלכם ובמילים שלכם. אז אל תתביישו, תתחילו לדבר עם ה', הוא מחכה לשמוע אתכם.

